

Miljøgodkendelse

Udvidelse af minkproduktion

Nordre Tobølvej 9, 6710 Esbjerg V

1. maj 2018

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 17/26981

Sagsansvarlig: Laurids Knudsen

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
GODKENDELSE TIL UDVIDELSE OG DRIFT AF HUSDYRPRODUKTION	4
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	4
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
UDNYTTELSE OG BORTFALD	8
RETSBESKYTTELSE.....	8
MEDDELELSESPLIKT	8
ØVRIGE FORHOLD	9
OFFENTLIGGØRELSE.....	9
KLAGEVEJLEDNING	9
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	11
INDLEDNING	11
BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET	11
Husdyrbrugets beliggenhed.....	11
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal	15
Driftsbygninger.....	18
Foder	19
Husdyrgødning	19
Energi- og vandforbrug.....	20
Råvarer og hjælpestoffer	20
Affald	21
Spildevand/restvand	21
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.....	22
Lugt	22
Støj og rystelser	24
Støv, fluer og skadedyr	25
Lys.....	26
Driftsforstyrrelser og uheld	26
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF LANDSKAB OG NATUR.....	27
Landskab og kulturmiljø.....	28
Ammoniakpåvirkning af naturområder	30
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	35
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	36
OPHØR	38
ALTERNATIVE MULIGHEDER	38
BEMÆRKNINGER I FORBINDELSE MED INDLEDENDE ANNONCERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	38
HØRING	38
SAMLET VURDERING	39
BILAG 1	40
BILAG 2	41
BILAG 3	44

Indledning

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af minkproduktionen på Nordre Tobølvej 9, 6710 Esbjerg V i Esbjerg Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, landskab, jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

På baggrund af ansøgningen inklusiv den udarbejdede miljøkonsekvensrapport har Esbjerg Kommune foretaget en samlet vurdering af ansøgningen. Denne vurdering fremgår af afsnittet *miljøteknisk beskrivelse og vurdering*. Af afsnittet fremgår også en begrundelse for de stillede vilkår.

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i 30 dage. I forbindelse med den offentlige høring er der kommet bemærkninger fra naboen på Nordre Tobølvej 16. De indkomne bidrag, og Esbjerg Kommunes bemærkninger til disse, fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering under afsnittet "høring".

Godkendelse til udvidelse og drift af husdyrproduktion

Esbjerg Kommune har afgjort, at minkproduktionen på Nordre Tobølvej 9, 6710 Esbjerg V kan udvides som ansøgt.

Godkendelsen omfatter:

- En lovliggørelse af udvidelse af produktionsarealet (etagebure og plankeværkshal) på 335 m² på den eksisterende farm.
- Lovliggørelse af 1 minkhal med et produktionsareal på 175,3 m².
- Lovliggørelse af 2 fag med et produktionsareal på tilsammen 6,7 m².
- Etablering af 8 nye minkhaller med et produktionsareal på tilsammen 674 m².

Godkendelsen meddeles efter § 16a i lovebekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Samtidig meddeles dispensation til etagebure i eksisterende minkhaller 13 m fra naboskel med matr. nr. 7f Tobøl By, Guldager, og der meddeles dispensation til etagebure i eksisterende minkhaller 13 m fra privat fællesvej.

Der meddeles desuden dispensation til plankeværkshallen 10 m fra egen beboelse.

Dispensationerne meddeles efter § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og bedriftsoplysninger

Godkendelsen gives til husdyrbruget beliggende Nordre Tobølvej 9, 6710 Esbjerg V, matrikel nr. 7c Tobøl By, Guldager. Ejendomsnummeret er 5610118469. Bedriftens CVR nr. er 44844516 og CHR nr. er 95180. Husdyrbruget ejes og drives af Thue Hansen, Gudenåvænget 9, 6710 Esbjerg V.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, skema nr. 201177. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor. Vedr. staldnavn henvises til kort 4.

Staldnavn	Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m ²
Afsnit J	Mink, to gange ugentlig udmugning	2.020 m ²
Afsnit K	Mink, to gange ugentlig udmugning. I min. 53 fag skal der være gødningsrendebredde på min. 29 cm.	506 m ²
Afsnit L	Mink, to gange ugentlig udmugning. Gødningsrendebredde på min. 29 cm.	674 m ²

Indretning og drift

2. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
3. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.
4. Mellem minkhallerne i afsnit K og L jf. kort 4 skal der være en 10 m bred kørefast indsatsvej.

Husdyrgødning

5. Arealet til opbevaring af fast husdyrgødning fra mink på møddingspladsen, må maksimalt være 120 m².
6. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
7. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Råvarer og hjælpestoffer

8. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.

9. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
10. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

11. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
12. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ammoniakfordampning

13. I alle minkhaller skal gødningsrenderne tømmes mindst to gange om ugen. Der må forløbe højst fire døgn mellem to tømningerne.
14. Der skal føres logbog med angivelse af datoer og tidspunkt for udmugning jf. bilag 1. Udmugning kan undlades i periode med længerevarende hård frost. Udmugningen skal genoptages, når vejret igen tillader det. Manglende udmugning på grund af hård frost skal fremgå af logbogen. Logbogen skal gemmes i min. 5 år og kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen.
15. I afsnit K jf. kort 4 skal der være 53 fag, hvor gødningsrenderne er min. 29 cm brede.
16. Gødningsrenderne i afsnit L jf. kort 4 skal være minimum 29 cm brede.

Lugt

17. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

Støj

18. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholder, må i intet punkt-målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

	Tidsrum	max. lyd niveau
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

19. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling - ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen."

Skadedyr

20. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
21. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Landskabelige værdier

22. Der skal etableres minimum 3 rækker hegn nord og sydøst for de nye minkhaller og gyllebeholderne samt vest for de eksisterende haller, som angivet med grøn farve på kort 7.
23. De med gul farve anviste eksisterende hegn på kort 7 skal bevares og vedligeholdes.
24. Alle hegn, der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske. Hegnene skal etableres førstkommande plantesæson efter etablering af de nye minkhaller.
25. Såfremt der nedlægges hegn, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme funktion.

Uheld

26. Der skal udarbejdes en beredskabsplan som fastlægger, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne. Beredskabsplanen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.

- Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Ophør

27. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes her, at byggeriet faktisk er afsluttet.

Hvis en godkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Vilkårene kan dog ændres, hvis der er væsentlige ændringer i bedst tilgængelige teknik, der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsen (husdyrbruglovens §40, stk. 2).

Meddelelesespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017). Øvrige relevante godkendelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune. Dog er der ikke krav om byggetilladelse til gyllebeholdere, møddingspladser, foderpladser, siloer til korn og foderopbevaring og lignende. For disse mindre anlæg skal der alene ske en indberetning til BBR.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 7. maj 2018 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrbruglovens § 76 stk. 1. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret, jf. husdyrbruglovens §§ 84, 85, 86 og 87.

En klage skal indgives via Klageportalen. Klageportalen ligger på www.borger.dk og på www.virk.dk, hvor man logger sig på, f.eks. med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen. Klagefristen udløber den 4. juni 2018 kl. 23:59.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. husdyrbruglovens § 90.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indsendes uden om Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Esbjerg Kommune. Anmodningen sendes så vidt muligt elektronisk til miljo@esbjergkommune.dk eller pr. brev til Esbjerg Kommune, Natur- og Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Esbjerg Kommune sender herefter anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrbrugloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne del af godkendelsen indeholder en nærmere beskrivelse af det ansøgte og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som ansøgningen giver anledning til.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i ansøgningen inklusiv miljøkonsekvensrapporten samt de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning¹. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til gener for omkringboende (lugt, støj, støv, fluer m.v.), og dels i forhold til påvirkning af miljø, natur og landskab.

På vegne af ansøger har Sagro den 8. november 2017 indsendt ansøgning om miljøgodkendelse via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der har været mailkorrespondance med ansøgers konsulent og ansøgningsskemaet er revideret og genindsendt løbende. Det endelige ansøgningsskema (nr. 201177 version 4).

Thue Hansen ønsker at udvide sin minkproduktion på Nordre Tobølvej 9, 6710 Esbjerg V.

Godkendelsen omfatter en lovliggørelse af produktionsarealet på 335 m² i form af etagebure og plankværkshal på eksisterende farm. Desuden lovliggøres 1 minkhal med et produktionsareal på 175,3 m². og der lovliggøres 2 fag (2 minkhaller, der er anmeldt jf. velfærdsudvidelse er bygget et fag større end anmeldt) med et produktionsareal på tilsammen 6,7 m².

Der ud over omfatter godkendelsen etablering af 8 nye minkhaller med et produktionsareal på tilsammen 674 m². Disse nye minkhaller etableres i forlængelse af den eksisterende bygningsmasse.

Beskrivelse af husdyrbruget

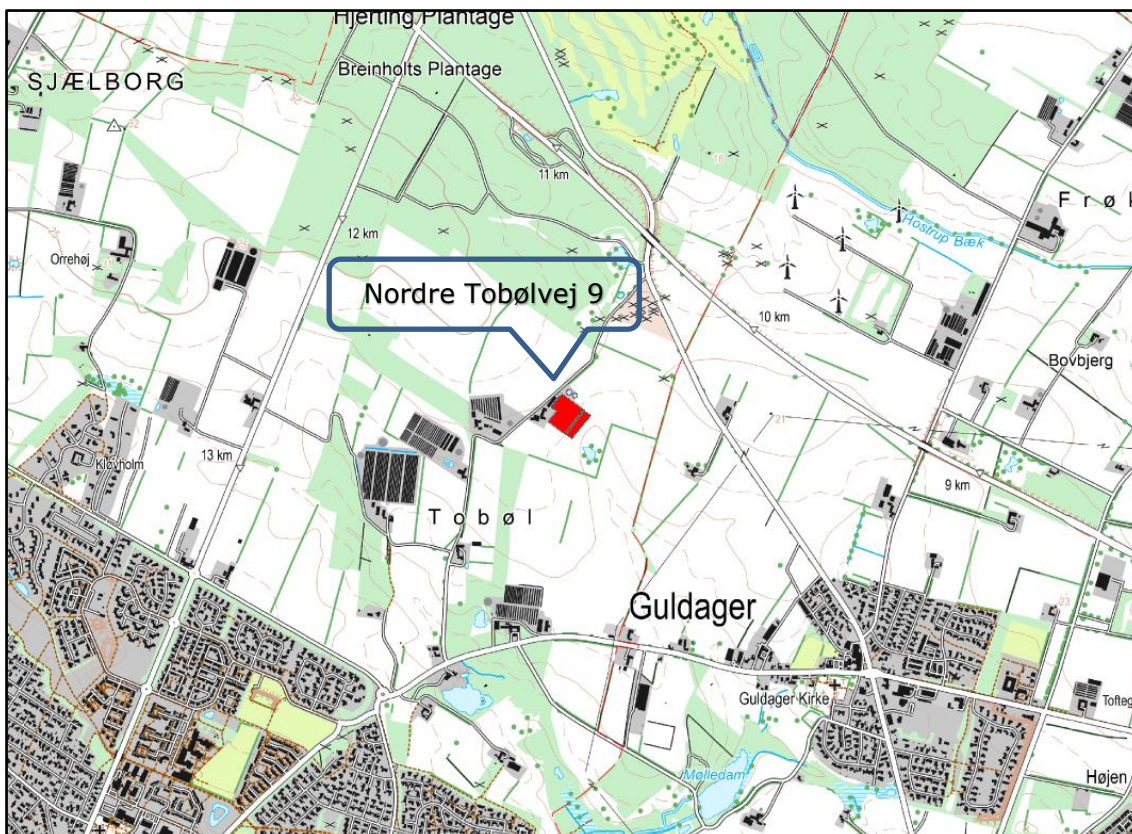
Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "05-020-160" i Esbjerg Kommuneplan 2018-2030. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, gartneri og lignende. Overflødige bygninger kan bruges til andet formål såfremt det ikke kræver om- eller tilbygning.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1.

---

¹ Husdyrbrugloven (LBK nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed.

Husdyrbruget ligger ca. 1.000 m fra eksisterende byzoneområde (Guldager), og der er ca. 800 m til nærmeste planlagte byzoneområde ved Guldager. Der er ingen samlet bebyggelse i landzone nærmere end førnævnte byzoner.

Nærmeste nabobeboelse er Nordre Tobølvej 16, hvorpå der er landbrugspligt. Nærmeste nabobeboelse i landzone uden landbrugspligt er Guldagervej 54, som ligger i en afstand af 825 m fra Nordre Tobølvej 9.

Husdyrbrugloven² fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed. For pelsdyrbrug fastsætter husdyrgødningsbekendtgørelsen³ skærpede afstandskrav til nabobeboelse, byzone m.v.

De gældende afstandskrav og de aktuelle afstande fremgår af nedenstående tabel. Afstanden er målt fra nybyggeri, hvis ikke andet er angivet.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse	240 m	Nordre Tobølvej 16	100 m
Lokalplanområde	775 m	Rekreativt område i landzone ved Guldager	200 m
Byzoneområder	800 m	Planlagt byzoneområde ved Guldager	200 m
Sommerhusområde	>200 m	Ingen i nærheden	200 m

² §§6 – 8 i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (LBK nr. 256 af 21/03/2017)

³ §5 i bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Naboskel	13 m	Naboskel mod vest, matr. Nr. 7f Tobøl By, Guldager	30 m
Beboelse på samme ejendom	10 m	Fra plankeværkshal	15 m
Levnedsvirksomhed	>25 m	Ingen i nærheden	25 m
Almen vandindvindingsanlæg	>50 m	Ingen i nærheden	50 m
Ikke almen vandindvindingsanlæg	>25 m	Ingen i nærheden	25 m
Vandløb	>15 m	Ingen i nærheden	15 m /100 m for gyllebeholder til åbent vandløb
Dræn	>15 m	Ingen i nærheden	15 m
Sø	50 m 190 m	Fra ansøgte minkhaller Fra eksisterende gyllebeholder	15 m/100 for gyllebeholder til sø > 100m ²
Offentlig vej/privat fællesvej	13 m	Fra etagebure	15 m
Kategori 1 og 2 natur	>10 m	Ingen i nærheden	10 m

Tabel 1. Oversigt over afstande sammenholdt med afstandskrav i husdyrlovgivningen.

Husdyrbruget opfylder de gældende afstandskrav med undtagelse af afstandskravet til naboskel, privat fællesvej og egen beboelse.

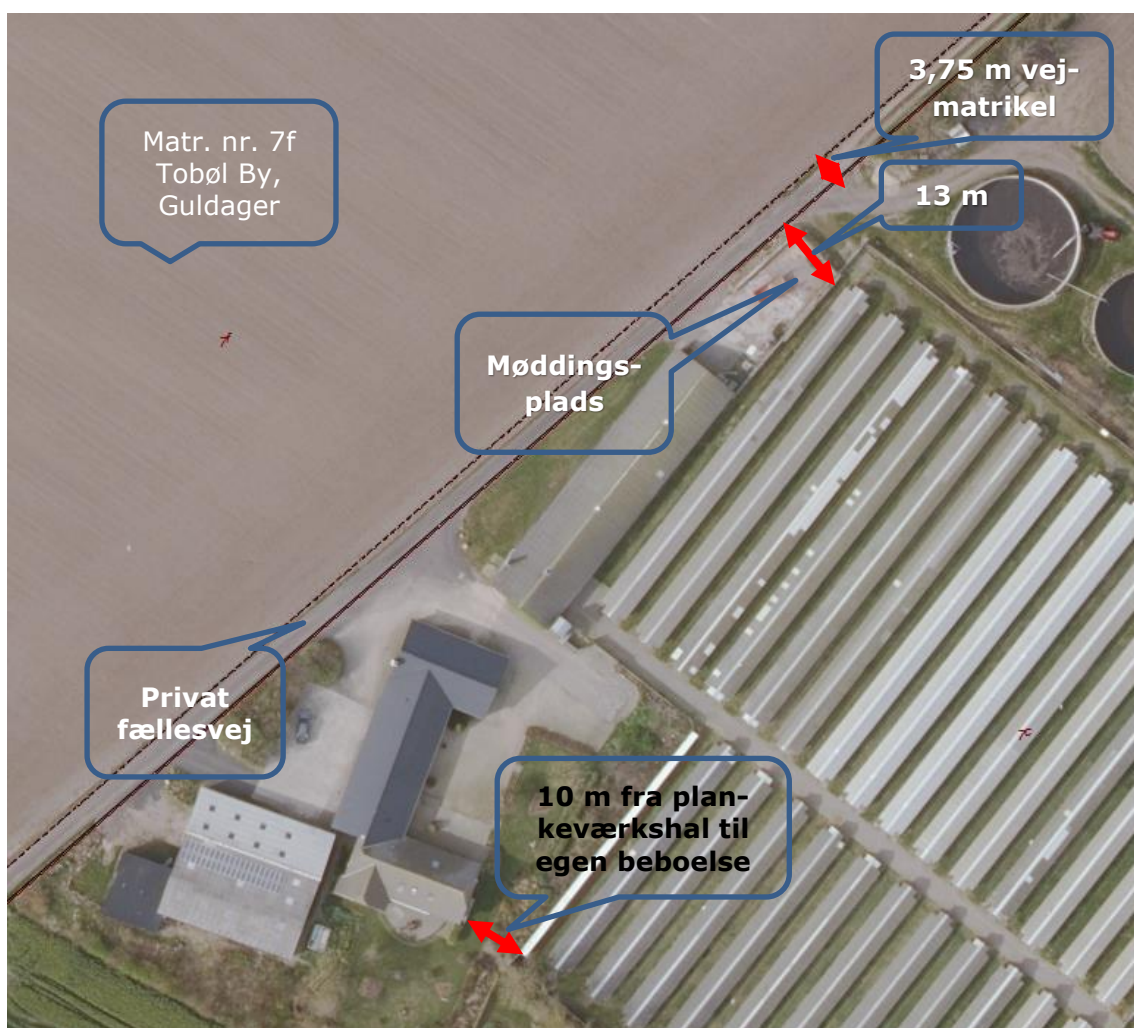
Dispensation for afstandskrav til naboskel, privat fællesvej og egen beboelse.

I forbindelse med ansøgningen søges om lovliggørelse af opsætning af etagebure på eksisterende bure i eksisterende minkhaller og lovliggørelse af plankeværkshal.

Etageburene er bl.a. opsat i de tre vestligste minkhaller, der ligger inden for en afstand af 30 m fra naboskellet mod vest med matrikel nr. 7f Tobøl By, Guldager.

Den vestligste minkhal ligger ligeledes 13 m fra den private fællesvej, Nordre Tobølvej.

Plankeværkshallen ligger 10 m fra egen beboelse.

Kort 2: Oversigt over afstand til naboskel, privat fællesvej og egen beboelse.

Matrikel 7f er overfor minkfarmen en markmatrikel, og mellem marken og minkfarmen går privat fællesvej. Der ud over ligger der i nordlig ende en møddingsplads mellem vejen og minkfarmen, og i den sydlige ende ligger der en bygning med bl.a. halmopbevaring og opbevaring af diverse småmaskiner. Der er ca. 200 m til nærmeste nabobebyggelse, som er driftsbygninger til en minkfarm, og der er ca. 315 m til nærmeste nabobeboelse.

Den påtænkte dispensation har været i høring hos ejer af nabomatriklen og ejer har sendt bemærkning om, at den private fællesvej skal være 3,75 m bred. I høringsudkastet var oplyst, at vejen var 5 m bred. Vejmatriklen på kort 2 er derfor ændret fra 5,0 m til 3,75 m.

Esbjerg Kommune vurderer, at i det nabomatriklen er en markmatrikel, og der ligger øvrige driftsbygninger mellem minkhallerne og nabomatriklen, så vil etableringen af etagebure på øvrige eksisterende bure ikke vil medføre væsentlige forøgede gener på nabomatriklen.

I forhold til den private fællesvej, så er der som tidligere nævnt tale om lovliggørelse af etagebure i eksisterende minkhal og mellem minkhallen og vejen er der en møddingsplads. Minkhallerne ligger skråt i forhold til vejen, og det er kun de første ca. 20 m af den nærmeste minkhal, der ikke overholder afstandskravet på 15 m. Etageburene ændrer ikke på oversigtforholdene på vejen.

Dispensationen har været i høring hos Vej & Park, Esbjerg Kommune, og de har ingen indsigelser mod dispensationen.

Esbjerg Kommune vurderer, at etableringen af etagebure på eksisterende bure ikke vil medføre væsentlige forøgede gener eller forringe oversigtsforholdene på den private fællesvej.

Der er i forhold til egen beboelse ligeledes tale om lovliggørelse af plankeværkshallen.

På baggrund af ovenstående beskrivelse vurderer Esbjerg Kommune, at den ansøgte placering ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne, og at der kan meddeles dispensation fra afstandskrav til naboskellet med matrikel nr. 7f, Tobøl By, Guldager, afstandskrav til privat fællesvej og afstandskrav til egen beboelse jf. § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen er der for hvert staldafsnit angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal. Oplysningerne fra ansøgningen fremgår af nedenstående tabel.

Af § 33 i husdyrbrugloven fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år. Ansøgningen indeholder derfor oplysninger om både ansøgt drift, nudrift og 8 årsdrift.

Navn på staldafsnit: <i>Eksisterende farm</i>						
Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Antal måneder udegående	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift						
Mink. Bure og gødningsrender	2020	3232,0	0	0	872,6	2359,4
Nudrift						
Mink. Bure og gødningsrender	1685	2696,0	0	0	0	2696,0
8 års-drift						
Mink. Bure og gødningsrender	1685	2696,0	0	0	0	2696,0
Navn på staldafsnit: <i>Udvidelse 1</i>						
Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Antal måneder udegående	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift						
Mink. Bure og gødningsrender	324	518,4	0	0	140,0	378,4
Nudrift						
Mink. Bure og gødningsrender	324	518,4	0	0	0	518,4
8 års-drift - Ingen data						

Navn på staldafsnit: <i>Udvidelse 2</i>						
Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Antal måneder udegående	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift						
Mink. Bure og gødningsrender	182	291,2	0	0	83,0	208,2
Nudrift - Ingen data						
8 års-drift - Ingen data						

Navn på staldafsnit: <i>Udvidelse 3</i>						
Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Antal måneder udegående	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift						
Mink. Bure og gødningsrender	674	1078,4	0	0	307,3	771,1
Nudrift - Ingen data						
8 års-drift - Ingen data						

Tabel 2: Oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal

Nudrift og 8 års drift:

I ansøgningen er nudrift og 8 års drift opgjort på baggrund af den hidtidige lovlige produktion på ejendommen på baggrund af afgang fra november 2011 om etablering og udvidelse af minkhaller for opfyldelse af dyrevelfærdsmæssige krav.

Ansøgt drift:

I nærværende miljøgodkendelse sker der lovliggørelse af udvidelse af produktionsarealer, der allerede er foretaget. I det eksisterende afsnit A jf. kort 3 er der foretaget etablering af etagebure og plankeværkshal svarende til 335 m² produktionsareal.

Der ud over sker der lovliggørelse af minkhal C samt det fag som de to minkhaller i afsnit D i forhold til velfærdsudvidelsen er forlænget med. Der lovliggøres således et produktionsareal på tilsammen 182 m² (afsnit C og D) produktionsareal.

Der ud over godkendes en udvidelse på 674 m² produktionsareal. Udvidelsen består af 8 haller (4 rækker), der etableres i forlængelse af den eksisterende farm mod sydøst.

Kort 3: Oversigt over hvor der sker lovliggørelse og hvor der udvides.

Kort 4: Oversigt over produktionsarealer.

Afsnit J omfatter eksisterende minkhaller med et samlet produktionsareal på i alt 2.020 m² i ansøgt drift bestående af:

- 8 haller a 20 fag
- 12 haller a 30 fag
- 1 plankeværkshal a 20 fag - (kun én række bure)
- Etagébure (ikke i alle haller, men inden for afsnit J)

Afsnit K omfatter eksisterende minkhaller med et produktionsareal på 506 m² i ansøgt drift bestående af:

- 3 haller a 20 fag
- 3 haller a 31 fag

Afsnit L omfatter udvidelse med et samlet produktionsareal på 674 m² bestående af:

- 4 haller a 20 fag
- 4 haller a 31 fag

Produktionsarealet defineres som det areal i buret, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

I godkendelsen stilles der vilkår til produktionsarealet størrelse, samt til dyretypen og staldsystemet i de enkelte staldafsnit.

Driftsbygninger

Som det fremgår, så sker der lovliggørelse af bygningsafsnit C og D jf. kort 3.

Der ud over udvides minkfarmen med 8 minkhaller (4 korte og 4 lange) mod syd-øst, afsnit L jf. kort 4.

På ejendommen vil der efter udvidelsen være følgende bygninger, som angivet i nedenstående tabel.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang
A	Stuehus	-
B	Tidligere pelseeri	420 m ²
C	Maskinhus	440 m ²
D	Halvtag	90 m ²
E	Fodersilo	-
F	Halm og maskiner til minkproduktion	520 m ²
G	Møddingsplads	120 m ²
H	Gyllebeholder	1.275 m ³
I	Gyllebeholder	892 m ³
J	Minkhaller	*4.300 m ²
K	Minkhaller	*1.270 m ²
L	Minkhaller - udvidelse	*1.690 m ²

Tabel 3: Bygningsforklaring - *totalareal.

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 4.

Foder

Foderet opbevares i fodersilo, bygning 4 jf. kort 4.

Der leveres foder dagligt i 8 mdr. om året og hver anden dag de resterende 4 mdr.

Fodermængden varierer gennem året med det højeste forbrug fra august til november. Der opstår ingen støvgener ved foderhåndtering, da minkfoder er vådfoder.

Kommunen vurderer, at der med den nuværende og planlagte opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Husdyrgødning

På ejendommen er der en samlet opbevaringskapacitet på 2.167 m³. I den ansøgte drift, vil der være en produktion 1.410 m³, hvilket giver en opbevaringskapacitet på >12 mdr.

Opsamlet halm under burene fyldes i gyllebeholderne eller opbevares på møddingspladsen.

Opbevaringslager	Størrelse	Areal
Møddingsplads	120 m ²	120 m ²
Gyllebeholder 1	1.275 m ³	330 m ²
Gyllebeholder 2	892 m ³	228 m ²

Tabel 4: Oversigt over opbevaringslagre.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslageret er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. Gyllebeholderne er eksisterende beholdere, og der stilles derfor ikke vilkår til overfladearealet, men der stilles vilkår til maksimalt areal af møddingspladsen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne.

Husdyrbruget har pligt til at indsende en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. I forbindelse med miljøtilsyn på husdyrbruget vil Esbjerg Kommune sikre, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig, og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Evt. oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret i ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Energi- og vandforbrug.

Husdyrbrugets energi- og vandforbrug i nudrift, såvel som ansøgt drift fremgår af nedenstående tabel.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	40.000 kWh	42.000 kWh
Vand	310 m ³	390 m ³
Diesel	4.000 l	5.000 l

Tabel 5: Energi- og vandforbrug.

Der sker en lille stigning i vandforbruget. Stigningen skyldes hovedsagelig større forbrug til drikkevand. Der ud over skal der også bruges lidt mere vand til rengøring af bure og hvalpenet.

Stigningen i el- og dieselforbrug skyldes det større dyrehold. Der skal bl.a. håndteres mere husdyrgødning og foder.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at de oplyste forbrugsudvidelser ligger indenfor rammerne af, hvad der må forventes i forhold til den ansøgte bygnings- og produktionsudvidelse. Det vurderes ligeledes, at de anførte ændringer i forbruget af energi og vand, som udvidelsen vil medføre, ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Råvarer og hjælpestoffer

Der er en dieseltank på 1.800 l og en på 1.000 l placeret på fast underlag i maskinhuset, bygning C jf. kort 4. Desuden er der en dieseltank på 1.200 l tilknyttet minkproduktionen i bygning F.

Olietanke er omfattet af olietankbekendtgørelsen⁴ om indretning, etablering og drift af heraf.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Affald

Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner:

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller m.v.)
- Farligt affald (lysstofrør og sparepærer, spraydåser, oliefiltre, batterier)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække m.v.).
- Deponeringseget affald.

Genbrugeligt og forbrændingseget affald, herunder bl.a. pap, papir og plastik fra produktionen opbevares i container indtil aflevering på genbrugsplads.

Normalt forefindes der ikke "deponeringseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald, bortskaffes det til kommunal modtagerstation. Eventuelt jernaffald, bortskaffes til skrothandler.

Der opbevares ingen medicinrester, tom medicinemballage eller spidse og skarpe genstande på ejendommen. Hvis der skulle forekomme medicinrester på ejendommen, afleveres dette på apotek eller til dyrlægen. Kanyler og tomme medicinflasker opbevares på ejendommen i brudsikkert og tæt emballage indtil aflevering på kommunal modtagerstation.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer eller spraydåser opbevares i forrum indtil aflevering på kommunal modtagerstation.

Kemikalier og pesticider opbevares i maskinhus, i aflåst rum.

Døde dyr opbevares i fryser indtil bortskaffelse til DAKA.

Der pelses ikke på ejendommen, så der kommer ingen affald derfra.

Husdyrbrug er omfattet af Esbjerg Kommunes regulativ for husholdningsaffald samt regulativ for erhvervsaffald. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugs affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalier.

Spildevand/restvand

Der er intet sanitært spildevand fra driftsbygninger.

Foderrekvisitter og hvalpenet vaskes på møddingspladsen, hvorfra spildevandet ledes til gyllebeholder.

Vand fra vask af fodersilo og foderrekvisitter opsamles og ledes til gyllebeholder.

Ved vask af bure skal det sikres, at der ikke sker nedsivning af vand og gødningsstoffer fra burene.

Der er tagrender på minkhallerne. Tagvandet ledes til nærliggende sø sydøst for minkhallerne. Der meddeles udledningstilladelse i særskilt sag.

Kort 5: Oversigt over spildevands- og gylleledninger.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener fra lys, fluer og andre skadedyr. Særligt i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld er der risiko for påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.

Påvirkning af landskabet samt den omgivende natur behandles nedenfor i afsnittet om husdyrbrugets påvirkning af landskab og natur.

Lugt

Lugt stammer primært fra minkhallerne. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Gødningsrenderne tømmes 2 gange ugentlig. Der er installeret automatisk tømning, og tømningen tager ca. 1. time, og det sker i tidsrummet kl. 7.00-16.00.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette. Det vurderes, at det ikke

er relevant at stille skærpede krav til pumpning og omrøring af gylle, da der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af bedriften.

Lugtgener fra minkhallerne vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden beskriver den afstand, som der minimum skal være fra husdyrbruget til forskellige områder. Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel overfor lugt end beboere i byområder. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden beregnes i ansøgningssystemet efter to forskellige modeller hhv. den "ny lugtvejledning" og "FMK-vejledningen". Det er den længste geneafstand der skal overholdes. I beregningerne korrigeres der for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant. Desuden bortscreenes staldafsnit, som ligger i en afstand på mere en 1,2 gange geneafstanden fra det pågældende område.

Resultatet af lugtberegninger fremgår af nedenstående tabel.

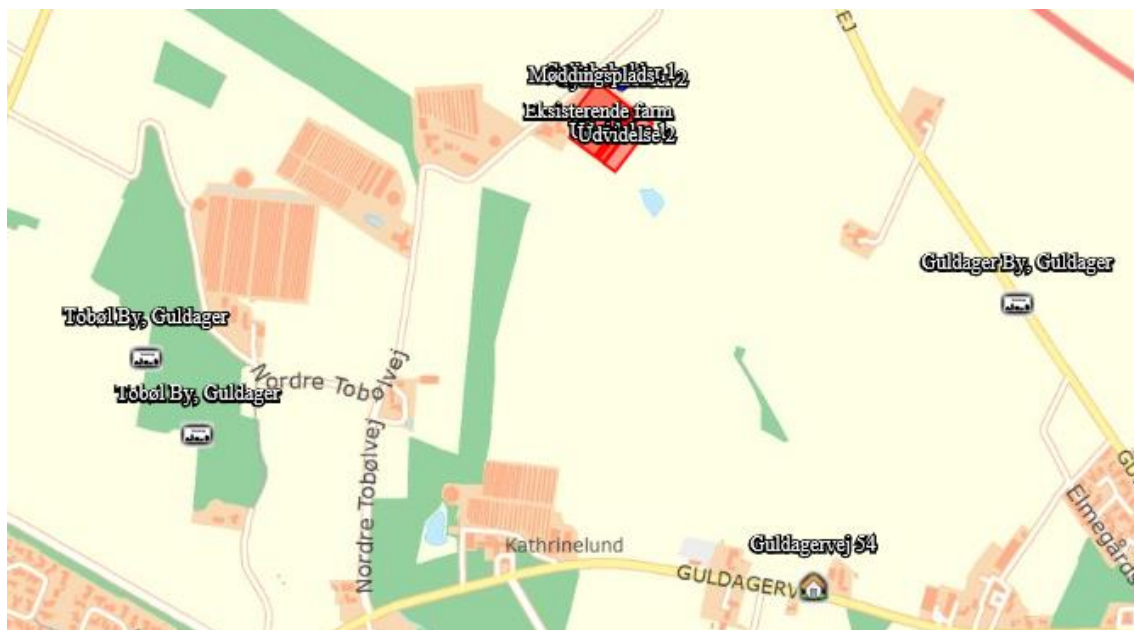
Samlet resultat af lugtberegning 							
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
 Guldagervej 54	0	NY	207,1	165,7	948,1	Ja	Ja
 Guldager By, Guldager	0	NY	417	417	839,2	Ja	Ja
 Tobøl By, Guldager	1	NY	417	458,7	976,1	Ja	Ja
 Tobøl By, Guldager	1	NY	417	435,8	969,2	Ja	Ja

Tabel 6: Resultat af lugtberegninger.

Nærmeste bolig uden landbrugspligt er Guldagervej 54.

Nærmeste byzoner jf. kort 6 er dels planlagt byzone ved Guldager sydøst for Nordre Tobølvej 9 og dels 2 planlagte byzoner mod sydvest kaldet Tobøl By, Guldager.

Der er ingen samlet bebyggelse i landzone eller lokalplanlagte områder (med byzonestatus) tættere på Nordre Tobølvej 9 end de nævnte byzoneområder.

Kort 6: Oversigt over nærmeste byzoner.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af hallerne. I ansøgningen er der flere afsnit, der hver bidrager med lugt. Ansøgningssystemet beregner derfor en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til lugten fra de enkelte afsnit og afsnitte-nes indbyrdes placering. For at beskyttelsesniveauet er overholdt, skal den væg-tede gennemsnitsafstand være større end den korrigerede geneafstand.

I ansøgningen er den vægtede gennemsnitsafstand større end den korrigerede ge-neaafstanden til hhv. nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzoneområde. Beskyt-telsesniveauet for lugt er dermed overholdt og husdyrbruget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtge-ner.

Støj og rystelser

Der er ikke væsentlige støjklender på minkfarmen. Der forekommer støj i forbindelse med udbringning af gylle og ved omrøring i gyllebeholdere. Der ud over kommer der støj ved pumpning af gylle samt ved fodring og øvrige interne transporter på minkfarmen.

Der leveres foder til minkfarmen efter vognmandens køreplan. Der leveres daglig i 8 mdr. og hver anden dag i de resterende 4 mdr.

Der tømmer gødningsrender 2 gange ugentlig. Der sker normalt i tidsrummet kl. 7.00-16.00 og har en varighed af ca. 1. time.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder

med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning.

Støjbelastningen fra transporter vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler. Tabellen nedenfor indeholder en oversigt over transporttyper og antal for både nudrift og ansøgt drift. Interne transporter, for eksempel i forbindelse med fodring, er ikke inkluderet i tabellen.

Transporttype	Nudrift	Ansøgt
Indlevering af foder	305	305
Dieselolie	3	3
Udbringning af husdyrgødning	65	75
Døde dyr	20	20
Renovation	26	26
I alt	419	429

Tabel 7: Oversigt over transporter. En transport svarer til en til- og frakørsel.

Antallet af transporter er stort set uændret. Der kommer lidt flere transporter med udbringning af gylle. Øvrige transporter er uændrede.

Udgangspunktet er, at færdsel på offentlig vej alene reguleres af politiet efter færdselslovens regler. I en godkendelse kan der derfor primært stillet vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til bedriften. For husdyrbrugets egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Endelig kan der stilles vilkår om, at til- og frakørsel kun må ske på bestemte tidspunkter.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

Det vurderes, at der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af bedriften, der kan blive generet af væsentlige støjgener fra til- og frakørsler til ejendommen.

Transporter foregår normalt inden for normal arbejdstid på hverdage. I højsæson for udbringning af husdyrgødning kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller uden for normal arbejdstid. Alle øvrige transporter vil være fordelt jævnt ud over året. Minkfoderet leveres på alle tidspunkter på døgnet og sker efter vognmandens køreplan.

Støj i forbindelse med til- og frakørsel samt støj fra interne transporter (trafik på egen grund) reguleres af de fastsatte vilkår til støj.

Det vurderes, at der ikke er aktiviteter på minkfarmen, der kan medføre rystelser uden for matrikelgrænsen.

Støv, fluer og skadedyr

Støvgener kan opstå ved håndtering af mink (pelsen) og ved håndtering af halm og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget. Det vurderes, at driften, i betragtning af afstanden til naboer og transportvejenes placering, vil kunne foregå, uden at det medfører støvgener for omkringboende.

Fluer bekæmpes bl.a. ved brug af limsnore.

Rotter bekæmpes efter gældende retningslinjer.

Krav til renholdelse samt forebyggelse og bekæmpelse af fluer på minkfarme er beskrevet i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og det omfatter bl.a.:

- Der skal renses i burene samt området under og omkring burene mindst én gang om ugen.
- Der skal renses i, under og omkring gødningsrenderne, herunder kanterne af gødningsrenderne mindst én gang om ugen i perioden fra 16. april til 31. oktober og mindst én gang hver anden uge i perioden fra 1. november til 15. april.
- I pelsdyrhaller med gødningsrender skal al halmen under burene muges ud mindst hver 4. uge i perioden fra 16. april til 31. oktober, og mindst hver anden måned i perioden fra 1. november til 15. april.
- For at forebygge, at fluer kan udvikles i eller få adgang til brugte hvalpenet skal brugte hvalpenet rengøres straks efter brug. Alternativ skal brugte hvalpenet, der skal renses senere, opbevares på befæstet arealer, og straks overdækkes med tætsluttende, vejrbestandigt og vandtæt materiale eller opbevares i vand i beholdere.
- Det skal på pelsdyrfarme effektivt forebygges, at fluer udvikles via æg-, larve- og puppestadier, og fluer skal effektivt bekæmpes, i overensstemmelse med Retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme, udarbejdet af Aarhus Universitet.

Der ud over er der i husdyrgødningsbekendtgørelsen §76 bestemmelser om forebyggelse og bekæmpelse af fluer samt mulighed for indgreb ved mangelfuld bekæmpelse.

Esbjerg Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen er tilstrækkelige til at forebygge og bekæmpe fluer, og at der derfor ikke er behov for at fastsætte skærpede vilkår.

Som nævnt under afsnit vedrørende foder stilles vilkår om opbevaring af foder i relation til risiko for tilhold af skadedyr. Samtidig stilles der vilkår om, at skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

Der er kun lys i minkhallerne fra ca. 15/3 til 15/4 i perioderne 2 timer før solopgang og 2 timer efter solnedgang. Lyset er tændt af hensyn til reproduktionen.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletankene, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Diesel- og motorolie er opbevares indendørs i dieseltanke og olietønder.

Ifølge gældende regler skal gyllebeholdere hvert 10. år kontrolleres af en autoriseret kontrollant. Reglerne om beholderkontrol er med til at sikre, at der med faste

intervaller foretages en vurdering af gyllebeholderens styrke og tæthed, for at minimere risikoen for uheld.

Gyllebeholderen ligger i fugleflugtslinje ca. 180 m fra nærmeste sø. På grund af minkhallerne med udenoms hegn mellem gyllebeholdere og søen, er der ca. 200 m, hvis der skulle ske fx kollaps af gyllebeholder. Der er ikke vandløb tættere på gyllebeholderne.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til sikring af gyllebeholdere. Beholdere beliggende nærmere end 100 meter fra et vandløb eller en sø (>100 m²) skal jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen have etableret et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald af overfladen i beholderen og meddele dette elektronisk til driftsherren.

Beholdere der samtidig er beliggende i et risikoområde skal desuden have etableret beholderbarriere, evt. i form af jordvold, der mindst kan tilbageholde den del af beholderens indhold, der er beliggende over terræn. Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen defineres et risikoområde som et område, hvor terrænet skrånede med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløbet.

Da gyllebeholderne ligger mere end 100 m fra søen, og da terrænet ikke hælder mere end 6 grader, er der i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke fastsat særlige krav til sikring af gyllebeholdere.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

Opbevaring af olie- og kemikalier er beskrevet i afsnittet om råvarer og hjælpestoffer. Der stilles vilkår til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Esbjerg Kommune finder, at der på et husdyrbrug af denne størrelse, bør forefindes en beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske hurtig og målrettet indsats til begrænsning af forurening af det eksterne miljø. Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, samt at der herefter til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommene, som skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Derudover stilles af hensyn til indsatsmuligheder ved evt. brand krav om afstand på 10 m mellem afsnit K og afsnit L jf. kort 4.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Husdyrbrugets påvirkninger af landskab og natur

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

Landskab og kulturmiljø

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug fremgår det, at kommunen skal vurdere om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet herunder i forhold til de landskabelige værdier. For at forhindre dette skal der stilles vilkår til indretning og drift af husdyrbruget.

Ved ansøgninger, der indebærer opførelse af ny bebyggelse, skal det desuden indgå i kommunens vurdering, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

I forbindelse med byggeriet af nye minkhaller er der foretaget en landskabsanalyse. Denne er vedlagt i sin helhed i bilag 2. De vigtigste uddrag af landskabsanalysen er gengivet og begrundet herunder.

Da de nye minkhaller opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse og placering, udformning, dimensioner, materiale- og farvevalg tilgodeser landskabet, vurderes det, at det ansøgte projekt er foreneligt med de landskabelige hensyn på stedet.

For at forhindre at nybyggeri forringer oplevelsen af landskabet og for at sikre at husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om beplantning omkring minkfarme opfyldes, skal der på en strækning nord og sydøst for de nye minkhaller, vest for de eksisterende haller samt nord for gyllebeholderne opføres og vedligeholdes beplantning for at afskærme bygningerne. Desuden skal eksisterende læhegn ved og omkring minkfarmen bevares og vedligeholdes.

Det vurderes, at det ansøgte byggeri med de stillede vilkår sikres indpas i landskabet.

Vilkår til det ansøgte:

- Der skal etableres minimum 3 rækker hegn nord og sydøst for de nye minkhaller og gyllebeholderne samt vest for de eksisterende haller, som angivet med grøn farve på kort 7.
- De med gul farve anviste eksisterende hegn på kort 7 skal bevares og vedligeholdes.
- Alle hegn, der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske. Hegnene skal etableres førstkommande plantesæson efter etablering af de nye minkhaller.
- Såfremt der nedlægges hegn, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme funktion.

Kort 7. Beplantning omkring Nordre Tobølvej 9.

Erhvervs-mæssig nødvendighed

Dyreholdet på Nordre Tobølvej 9 udvides ved det ansøgte projekt fra 2.009 m² til 3.200 m² produktionsareal. Strukturudviklingen i landbruget går mod større landbrug, og et landbrug af denne størrelse med mink vurderes ikke at være usædvanlig stort efter danske forhold.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse på Nordre Tobølvej 9, der efter udvidelsen udgør et samlet bebyggelsesareal på ca. 2,5 ha (inkl. alle bygninger, udenoms arealer og beplantning). Minkhallerne har en relativ lav højde på ca. 2,5 m ift. bygningernes areal, og betragtes ikke som meget store landbrugsbygninger med industriel karakter.

Der opføres ikke driftsbygninger i forbindelse med udvidelsen, der kan betegnes som fællesanlæg, idet hallerne alene knytter sig til driften på Nordre Tobølvej 9.

Esbjerg Kommune finder i øvrigt, at der ikke er noget usædvanligt ved de nye haller, der også opføres i samme byggestil herunder samme udformning, dimensioner, materiale- og farvevalg som eksisterende minkhaller.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt skal betragtes som erhvervs-mæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom. Esbjerg Kommune lægger vægt på, at bygningerne ikke kan karakteriseres som meget store landbrugs-

bygninger med industriel karakter. I øvrigt kan bygningerne ikke betegnes som fællesanlæg og de er ikke usædvanlige, da de opføres i samme byggestil og i tilknytning til eksisterende bygningsmasse.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak. Dette beskyttelsesniveau skal anvendes ved vurdering af, om husdyrbruget medfører væsentlige virkninger på miljøet. I særlige tilfælde kan der stilles vilkår, der rækker udover det fastsatte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁵, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

Ammoniakemission

I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget.

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) 			
Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3717,1	266,9	3983,9
Nudrift	3214,4	266,9	3481,3
8 års-drift	2696,0	266,9	2962,9

Tabel 8: Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Beregningerne viser, at ammoniakemissionen øges fra 2.963 kg N/år i 8 års driften til 3.984 kg N/år i ansøgt drift.

Naturvurdering for Nordre Tobølvej 9

På ejendommen Nordre Tobølvej 9 sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

Ud fra nedenstående redegørelse vedrørende ammoniakpåvirkning fra anlægget vurderer Esbjerg Kommune samlet set, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for omkringliggende Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper, områderne er udpegede for at beskytte. Ligeledes vurderes godkendelsen ikke at medføre væsentlige tilstandsændringer af § 3-beskyttede naturtyper eller væsentlige påvirkninger af yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede bilag IV-arter.

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med naturvurderingen.

Ammoniakpåvirkning af § 3-naturområder indenfor 1.000 meter fra anlæg

⁵ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 m fra ejendommens anlæg. Der er tale om søer, hede, overdrev, mose og enge. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

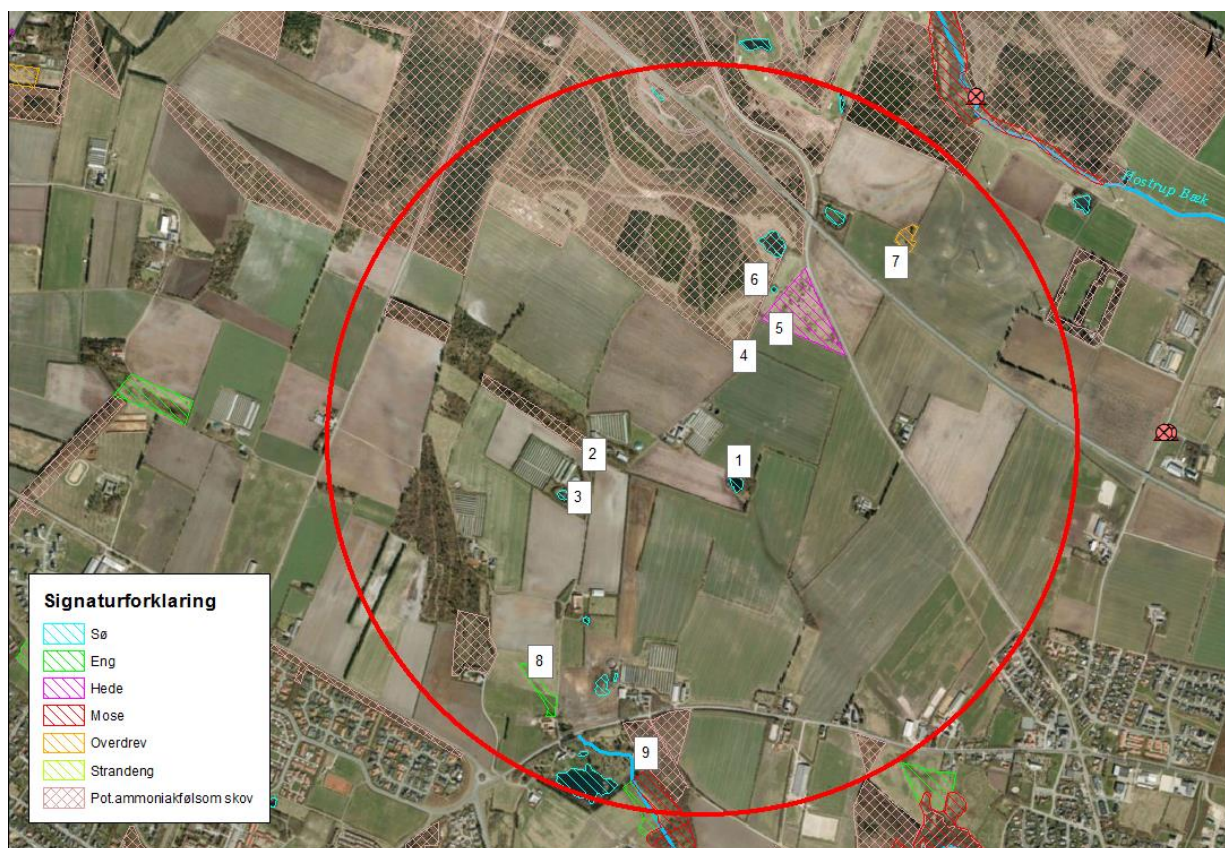
Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er på gennemsnitligt 15,9 kg N/ha/år i Esbjerg Kommune. Der kan dog være væsentlige lokale variationer. Omkring Nordre Tobølvej 9 er baggrundsbelastningen på gennemsnitlig 18,3 kg N/ha/år.

Med vedtagelse af husdyrbrugloven (lovforslag L114) ændres der ikke på det beskyttelsesniveau for ammoniak, som blev fastlagt i den tidligere husdyrbrugslov (lovforslag L12). Det fremgår af forarbejderne til husdyrloven (lovforslag L12 og efterfølgende lov nr. 122/2011) og gældende klagenævnsspraksis (jf. NMK-132-00091 og NMK-132-00109), at overholdelse af husdyrbruglovens beskyttelsesniveau som altovervejende hovedregel vil være tilstrækkeligt til, at undgå væsentlig miljøpåvirkning med ammoniak. Det kan dog i helt særlige tilfælde, herunder i særlig grad hvis Natura 2000-kortlægningen ikke er korrekt, være behov for at foretage en konkret vurdering efter habitatreglerne.

I den konkrete sag vurderes det ud fra Esbjerg Kommunes kendskab til området og den stedlige kortlægning, at der ikke er grund til at tro, at kortlægningen er utilstrækkelig.

Vurdering i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur

Repræsentative naturområder inden for 1.000 m fra anlægget er blevet nummereret med et tal svarende til punkterne angivet på oversigtskortet, kort 8.

Kort 8: Anlægget med omkringliggende naturområder og nummererede naturpunkter. Cirklen har en radius på 1.000 m.

I tabel 9 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af mer- og totaldeposition, afstand til anlæg, andre husdyrbrug, der bidrager kumulativt samt naturkategori og beskyttelsesniveau. Naturkategori og beskyttelsesniveau er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Naturpunkt (nr. og naturtype)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Afstand fra anlæg (m)	Naturkategori	Kumulation*	Beskyttelsesniveau**
1. Sø	7,4	13,2	48	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
2. Pot. Ammoniakfølsom skov	0,4	1,9	287	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
3. Sø	0,3	1,0	395	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
4. Pot. Ammoniakfølsom skov	0,6	5,1	164	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
5. Hede	0,5	2,3	310	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
6. Sø	0,3	1,4	394	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
7. Overdrev	0,1	0,6	719	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
8. Eng	0,0	0,1	820	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
9. Mose	0,0	0,1	947	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering

Tabel 9. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

* Antal andre husdyrbrug der bidrager til kumulation.

**Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§25-28

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug er ikke tilladt, hvis anlægget ligger mindre end 10 m fra kategori 1 og 2 natur. I den konkrete sag ligger der ikke naturområder omfattet af kategori 1 og 2 natur inden for 10 m fra anlægget.

Det fremgår af tabellen, at der ved det ansøgte sker afsætning af ammoniak på kategori 3 natur med nummer 2, 4, 5, 7 og 9. Ifølge beskyttelsesniveauet kan der – på baggrund af en konkret vurdering – stilles krav til den maksimale merdeposition af ammoniak på kategori 3 natur. Kravet kan ikke være under 1,0 kg N/ha/år. Som det fremgår af tabellen, er merdepositionen mindre end eller lig 1 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet vurderes derfor at være overholdt.

Der er ingen kategori 1 og 2 natur i nærheden af anlægget. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau er således overholdt.

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at beskyttelsesniveauet for kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt, og at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofdepositionen på lokaliteterne. Det vurderes, at overholdelse af beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt til at sikre mod tilstandsændring af lokaliteterne.

Vurdering i forhold til naturlokaliteter ikke omfattet af kategori 1-3

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau omfatter langt størstedelen af de naturbeskyttede lokaliteter, der findes i det åbne land. Der er dog enkelt lokalitetstyper, der ikke er omfattet. Det drejer sig i den konkrete sag om nogle søer og ferske enge omkring anlægget.

Der er registreret flere søer indenfor 1.000 m fra anlægget (kort 8). For små søer i agerlandet gælder generelt, at de er fosforbegrænsede, og at det derfor primært er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra omgivelserne, der påvirker dem. Det vurderes derfor, at ammoniakpåvirkning af søerne fra anlægget vil være af mindre betydning og ikke væsentlig.

Den nærmeste sø, naturpunkt nr. 1, er anlagt i forbindelse med etablering af mink-farmen til at modtage tagvand fra minkhallerne. Søen er derfor etableret til at modtage meget kvælstofholdigt vand. Den ansøgte kvælstofbelastning fra husdyrbrug, vurderes ikke at ændre søens naturtilstand væsentlig.

For den nærliggende ferske eng gælder, at der ikke er registreret særligt ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne.

Det vurderes samlet, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturlokaliteter, som ikke er omfattet af kategori 1-3 ved det ansøgte. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen.

Bilag IV-arter

I forbindelse med miljøvurderingen af et husdyrbrug skal der ske en særlig vurdering mht. forekomst af bilag IV-arter. Vurderingen skal, jf. gældende klagenævns-praksis, tage udgangspunkt i anlæggets påvirkning af omgivelserne.

I den konkrete sag er der ikke kendskab til forekomster af bilag IV-arter indenfor 1.000 meter fra anlægget. Der er således ikke grund til at tro, at der vil ske skade på arterne selv eller deres yngle- eller rastesteder. Der henvises til godkendelsens afsnit om bilag IV-arter.

Samlet vurdering af ammoniakpåvirkning af omgivende natur

De beregnede belastninger af de omgivende naturlokaliteter er lavere end beskyttelsesniveauet, således som det er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Beskyttelsesniveauet er således overholdt.

På grundlag af ovenstående gennemgang af påvirkning for de enkelte naturpunkter, beskyttede arter, samt vurderingen vedrørende kumulative effekter fra omgivende husdyrbrug, vurderes det, at der ved det ansøgte ikke vil ske væsentlig påvirkning af natur omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg

Påvirkningen af naturområder ved ammoniak mere end 1.000 m fra anlægget vurderes som tidligere nævnt at være så lille, at den ikke kan forventes at have væsentlig betydning.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 2,6 km fra anlægget. Det drejer sig om habitatområde nr. 78 – Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, fuglebeskyttelsesområde nr. 57 – Vadehavet og Ramsar område nr. 27 – Vadehavet. Området modtager en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år fra ejendommen.

Selvom belastningen er lille, påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre at de særlige beskyttelsesinteresser der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddenzee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt eller når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

En konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området. Der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ud fra et videnskabeligt synspunkt, ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet.

Godkendelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse, at der ikke er forhold der gør, at hovedreglen skulle være tilsidesat. I vurderingen er der lagt vægt på, at den stedlige kortlægning af habitatnaturtyper vurderes at være retvisende. Der er således ikke grund til at tro, at der findes ukortlagte habitatnaturtyper omkring anlægget.

Områdernes bevaringsmålsætning fremgår af de vedtagne Vand- og Natura 2000-planer.

Af indsatsprogrammet for de gældende Natura 2000-planer for perioden 2016-21, fremgår det, at reduktion i kvælstofdeposition sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen, og er således ikke en del af Natura 2000-planens indsatsprogram.

Med overholdelse af beskyttelsesniveauerne fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. gennemføres den nævnte reduktion af kvælstofdepositionen på de ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områderne.

Miljøgodkendelse af husdyrbrug bidrager til opfyldelsen af Natura 2000-planernes målsætninger ved overholdelse af de i ovennævnte bekendtgørelser fastlagte beskyttelsesniveauer og bidrager derved også til gennemførelsen af vandområdeplanlægningen efter vandrammedirektivet. Direktivet er gennemført ved lov om vandplanlægning og senest udmøntet i vandområdeplaner 2015-2021 (2. planperiode).

Vand- og Natura 2000-planerne giver derfor ikke i sig selv anledning til en skærpelse af beskyttelsesniveauerne nedenfor.

Med hensyn til det nævnte fuglebeskyttelsesområde og Ramsar-område, vurderer Esbjerg Kommune, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke vil medføre påvirkning af de fuglearter områderne skal beskytte (udpegningsgrundlaget fremgår af bi-

lag 3). I vurderingen er der lagt vægt på, at anlægget ikke vurderes at give anledning til tilstandsændring af de omgivende naturområder og dermed levesteder for fuglene.

I den konkrete sag vurderer Esbjerg Kommune samlet ud fra ovenstående afsnit vedrørende vurdering af naturområder inden for 1.000 m fra anlæg, herunder den kumulative effekt fra andre ejendomme, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper områderne er udpeget for at beskytte. Kommunen bemærker endvidere, at beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt. Kommunen finder derfor ikke, at der er grundlag for at stille skærpede vilkår eller meddele afslag hvad angår ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlægget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Esbjerg Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde, og hvorvidt plantearterne kan blive ødelagt som følge af det ansøgte. Til vurderingen af arternes udbredelse og levesteder er anvendt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser) og kommunens øvrige kendskab til arternes forekomst. De danske arter på habitatdirektivets bilag IV kan endvidere ses i denne godkendelses bilag 3.

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være odder, snæbel, marsvin, vandflagermus, sydflagermus, pipistrel flagermus, markfirben og spidssnudet frø indenfor lokalområdet. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af grøn mosaikguldsmed (ca. 25,6 km SØ for anlægget), grøn kølleguldsmed (ca. 26,6 km SØ for anlægget), strandtudse (ca. 8,1km S for anlægget), løgfrø (ca. 24,1 km SØ for anlægget), stor vandsalamander (ca. 26,6 km SØ for anlægget) og birkemus (ca. 2,5 km NØ for anlægget).

Vedrørende arterne grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde og sommer- og vinterophold. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området omkring anlægget. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes ved etablering og driften af anlægget.

Især solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirben. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller rastesteder omkring ejendommens anlæg.

Odder er tilknyttet vandløb og søer, hvor de søger føde. Opsplitning af bestande og levesteder, forstyrrelser fra friluftsliv og anlægsarbejder samt ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder kan true odderen. Det vurderes jf. vurderingerne i afsnittet om påvirkning af omgivende natur ammoniak fra anlægget, at det ansøgte ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af vandløb og søer i nærheden af ejendommens anlæg herunder evt. raste- og ynglesteder for odder ved Hostrup Bæk.

Arterne snæbel og marsvin er tilknyttet Vadehavet og tilhørende vandløb. Disse arters yngle- og rastesteder kan, grundet deres særlige karakter og udstrækning, ikke forventes at blive påvirket væsentligt af ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af de omgivende vandløb og marine områder (Vadehavet), som de nævnte arter benytter som raste- og ynglesteder.

Samlet konkluderes det på baggrund af ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de forekommende bilag IV-dyrearter. Der kendes ikke til forekomster af bilag IV-plantearter som kan påvirkes eller ødelægges af projektet.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emissionen fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Emissionsgrænseværdien for ammoniakemission beregnes i ansøgningssystemet og den fremgår i tabel 10.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT ? i									
PRODID	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens begrundelse
Rediger	14329 Mink. Bure og gødningsrender	2020	1,20	1	2424				
Rediger	14330 Mink. Bure og gødningsrender	324	1,10	1	356				
Rediger	14336 Mink. Bure og gødningsrender	182	1,10	1	200				
Rediger	49031 Mink. Bure og gødningsrender	674	1,10	1	741				

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N / år)	3722	267	3989
Faktisk emission (kg NH ₃ -N / år)	3717	267	3984
Forskel (kg NH ₃ -N / år)	-	-	5
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 10: Beregning af emissionsgrænseværdi for ammoniakemission.

BAT emissionsgrænseværdien er beregnet til 3.989 kg NH₃-N. I ansøgningen er der en samlet årlig ammoniakemission på 3.984 kg NH₃-N. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse ammoniakemissionen fra stald og lager ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Til opfyldelse af BAT er der anvendt 2 gange ugentlig tømning af gødningsrender, og der skal være minimum 29 cm brede gødningsrender i afsnit L jf. kort 4, og der skal være minimum 53 fag i afsnit K med minimum 29 cm brede gødningsrender. Tiltagene fastholdes med vilkår.

Opbevaring af husdyrgødning

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og opbevaring af husdyrgødning:

- Dybstrøelse uden daglig tilførsel overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniak emissionen.
- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Årligt efterses inspektionsbrønd ved gylletank, for om der er vand der lugter eller som ser ud til at være med gyllerester. Ved tegn på utætheder kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med de vedtagne BAT konklusioner, der angiver, at for så vidt angår BAT ved opbevaring af flydende husdyrgødning omfatter dette bl.a. en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag.

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gødningsrender, gylletanke, møddingplads og fodersilo vil blive rengjort, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning og ensilage-saft.

Esbjerg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Alternative muligheder

De nye minkhaller er placeret i forlængelse af de eksisterende minkhaller for at holde bygningsmassen samlet. Den ansøgte placering påvirker de landskabelige forhold mindst, og den ansøgte placering giver de mest rationelle arbejdsgange ved den daglige pasning i form af god logistik.

En alternativ placering ved siden af de nuværende minkhaller vil medføre en øget påvirkning af landskabet og forringe logistikken ved den daglige pasning.

Bemærkninger i forbindelse med indledende annoncering af det ansøgte projekt

I forbindelse med offentliggørelse af det ansøgte projekt på Miljø- og Fødevarerministeriets Digital MiljøAdministration fra den 14. december 2017 til den 2. januar 2018. Esbjerg Kommune har ikke modtaget kommentarer, indsigelser og forslag til projektet.

Høring

I forbindelse med den offentlige høring i minimum 30 dage er der kommet bemærkninger fra Frank Gadeberg, Nordre Tobølvej 16, 6710 Esbjerg V.

Frank Gadeberg oplyser, at vejmatricken på Nordre Tobølvej er afsat til 3,75 m. Kommunen har i miljøgodkendelsen skønnet 5 m. Oplysningen (vejmatricken) rettes 3,75 m i miljøgodkendelsen.

Der ud over oplyser Frank, at der er gener i form fx sten og maskiner placeret over matrikelgrænsen til vejen så det er vanskeligt at komme forbi med maskiner.

Matrikelgrænsen skal naturligvis respekteres. Hvis der er problemer med dette vil det være en tilsynsopgave mellem Vej & Park, Esbjerg Kommune og Nordre Tobølvej 9.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til husdyrbruget, da det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet. Husdyrbruget opfylder det gældende beskyttelsesniveau for ammoniak og lugt og vurderes ikke at påvirke omgivelser på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Bilag 1

Logbog for udmugning og rengøring

Navn:	Årstal:
Adr:	
CVR:	Måned:

Dato:	Tidspunkt	Initialer	Område	Gødningsrender (sæt X)	Fjerne halm under burene	Fjerne gødningsrester i, under og omkring burene
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						

Bilag 2

Landskabsanalyse, Nordre Tobølvej 9, Esbjerg V

Projekt

I forbindelse med udvidelsen af minkfarmen opføres der:

- 1 stk. 2-rk minkhal a 31 fag og 1 stk. 2-rk minkhal a 20 fag. Dimensioner: hhv. ca. 64 m og 41 m lange, bredde ca. 4,2 m svarende til i alt ca. 440 m² (lovliggørelse).
- 4 stk. 2-rk minkhaller a 31 fag og 4 stk. 2-rk minkhal a 20 fag. Dimensioner: hhv. ca. 64 m og 41 m lange, bredde ca. 4,2 m svarende til i alt 1.760 m².

Oversigt over projektet fremgår af kort 1.

Bindinger

Der er ingen væsentlige bindinger i Esbjerg Kommuneplan 2018-2030 inden for byggefeltet.

Topografi

Det ansøgte er beliggende i et morænelandskab fra næstsidste istid (Esbjerg Bakkeø) i kote ca. 17 m. Terrænet er stigende mod nordvest til kote ca. 30 m i ca. 1,0 km afstand og faldende i sydøstlig retning ned til Tobøl Bæk i ca. 1,0 km afstand og herfra ud til Vadehavet.

Bevoksning

Bevoksningen i området mellem Guldager og Hjerting består overvejende af store og mellemstore beplantninger fra Hjerting Plantage mod nord til Tobøl Bæk og Guldager Møllebæk mod syd. Derudover er der enkelte læhegn i området, som fortrinsvis er NS orienterede.

Når man færdes ad Nordre Tobølvej og Kokspangvej vil der med de nuværende bevoksningsforhold i området enkelte steder være indsigt til minkfarmen på Nordre Tobølvej 9.

For at sikre at de landskabelige værdier samt husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om beplantning ikke tilsidesættes, skal der stilles vilkår om etablering, bevarelse og vedligeholdelse af afskærmende beplantning omkring minkfarmen.

Bebyggelse

Bebyggelsen i nærområdet er bestående af 4 øvrige mellemstore og store minkfarme. Derudover er der enkelte smågårde mellem byområderne ved Guldager og Hjerting. De øvrige minkfarme i området har en størrelse på op til ca. 4 ha, og dermed antager gårdanlægget på Nordre Tobølvej 9 med det ansøgte projekt (ca. 2,5 ha) ikke et samlet bebyggelsesareal, der er større end den øvrige bebyggelsesstruktur i området.

Nye haller på Nordre Tobølvej 9 orienteres mod NØ-SV, dvs. parallelt med de eksisterende haller på ejendommen. Byggeriet afviger ikke fra det øvrige byggeri på

ejendommen med hensyn til byggestil herunder placering, udformning, dimensioner, materiale- og farvevalg.

Infrastruktur/tekniske anlæg

Ca. 900 m NØ for minkfarmen er der opstillet 5 vindmøller. Foruden vindmøllerne og de stedlige veje herunder de nærmeste større færdselsårer Kokspangvej beliggende ca. 400 m mod NØ, Vestkystvej ca. 600 m mod NØ og Guldagervej ca. 730 m mod S er der ikke tekniske anlæg i nærhed af det ansøgte.

Kulturforhold

Ca. 300 m nord for minkfarmen ligger Tobøl Lynghede, som er et fredet område. Indenfor og omkring det fredede område ligger der en række fredede fortidsminder i form af rundhøje fra oldtiden. Omkring rundhøjene er der 100 m beskyttelseszone.

Der er ingen øvrige væsentlige kulturforhold i området udover beskyttede jord- og stendiger. Nærmeste er placeret ca. 160 m syd for minkfarmen.

Det ansøgte byggeri er ikke i konflikt med kulturhistoriske værdier i området.

Sårbarhed

Landskabet er sårbart overfor tekniske anlæg og landbrugsbyggeri, der er blottet i området mellem Kokspangvej og Guldagervej. Dette skyldes, at området er relativt tilplantet og at eksisterende bygninger i området derfor generelt er afskærmet.

For at tilgodese hensynet til områdets sårbarhed, bør der derfor stilles en række vilkår om afskærmende beplantning.

Konklusion

Da de nye minkhaller opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse og placering, udformning, dimensioner, materiale- og farvevalg tilgodeser landskabet, vurderes det, at det ansøgte projekt er foreneligt med de landskabelige hensyn på stedet.

For at forhindre at nybyggeri forringer oplevelsen af landskabet og for at sikre at husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om beplantning omkring minkfarme opfyldes, skal der på en strækning nord og sydøst for de nye minkhaller, vest for de eksisterende haller samt nord for gyllebeholderne opføres og vedligeholdes beplantning for at afskærme bygningerne. Desuden skal eksisterende læhegn ved og omkring minkfarmen bevares og vedligeholdes.

Det vurderes, at det ansøgte byggeri med de stillede vilkår sikres indpas i landskabet.

Vilkår til det ansøgte:

- Der skal etableres minimum 3 rækker hegn nord og sydøst for de nye minkhaller og gyllebeholderne samt vest for de eksisterende haller, som angivet med grøn farve på kort 1.
- De med gul farve anviste eksisterende hegn på kort 1 skal bevares og vedligeholdes.

- Alle hegn, der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske. Hegnene skal etableres førstkommande plantesæson efter etablering af de nye minkhaller.
- Såfremt der nedlægges hegn, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme funktion.

Kort 1. Beplantning omkring Nordre Tobølvej 9.

Bilag 3

Natura 2000-områder og det samlede udpegningsgrundlag for disse, samt de særligt beskyttede arter:

Udpegningsgrundlag - habitatområder

Habitatområde 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde

Arter:

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)

1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)

1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)

1103 Stavsild (*Alosa fallax*)

1106 Laks (*Salmo salar*)

1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

1351 Marsvin (*Phocoena phocoena*)

1355 Odder (*Lutra lutra*)

1364 Gråsæl (*Halichoerus grypus*)

1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)

Naturtyper:

1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand

1130 Flodmundinger

1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe

1150 * Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1170 Rev

1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand

1320 Vadegræssamfund ¹⁾

1330 Strandenge

2110 Forstrand og begyndende klitdannelser

2120 Hvide klitter og vandremiler

2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)

2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)

2160 Kystklitter med havtorn

2170 Kystklitter med gråris

2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter

2190 Fugtige klitlavninger

2310 Indlandsklitter med lyng og visse

2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene

3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden

3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

3160 Brunvandede søer og vandhuller

3260 Vandløb med vandplanter

4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng

4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop

7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tør

7230 Riggær

9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund

91D0 * Skovbevoksede tørvemoser

91E0 Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld

¹⁾ Vadegræs er indført (ca. 1930) til Danmark og er invasiv. Typen kræver derfor ikke beskyttelse

Habitatområde 239 Alslev Ådal

Arter:

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)

1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)

1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)

1106 Laks (*Salmo salar*)

1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

1355 Odder (*Lutra lutra*)

Naturtyper:

2310 Indlandsklitter med lyng og visse

2320 Indlandsklitter med lyng og revling

3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
 3160 Brunvandede søer og vandhuller
 3260 Vandløb med vandplanter
 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkeling
 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
 7140 Hængesæk og andre kærsmfund dannet flydende i vand
 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
 7230 Rigkær

Udpegningsgrundlag - fuglebeskyttelsesområder:

Y=Ynglende i.h.t. DMU's database

T=Trækkende i.h.t. DMU's database

Kriterier (F1-F7, se www.blst.dk)

SPA 51, Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb

Rørdrum	Y		F3
Hvid stork	Y		F1
Rørhøg	Y		F3
Hedehøg	Y		F1
Sorthovedet måge	Y		
Bramgås		T	
Plettet rørvagtel	Y		F1
Engsnarre	Y		F1
Klyde	Y		F1
Hjejle		T	F2, F4
Brushane	Y		F1
Mosehornugle	Y		F1
Blåhals	Y		F1
Kortnæbbet gås		T	F4

SPA 57 Vadehavet

Bramgås		T	F2, F4
Klyde	Y	T	F1, F2, F4
Hvidbrystet præstekrave	Y	Tn	F1, F2
Hjejle		T	F2, F4
Mosehornugle	Y		
Blåhals	Y		
Lille kobbersneppe		T	F2, F4
Dværgmåge		Tn	F2, F5
Sandterne	Y		F1
Splitterne	Y		F1
Fjordterne	Y		F1
Havterne	Y		F1
Dværgterne	Y		F1
Mørkbuget knortegås		T	F4
Lysbuget knortegås		T	F4
Gravand		T	F4
Pibeand		T	F4
Krikand		T	F4
Spidsand		T	F4
Skeand		T	F4
Ederfugl		T	F4
Sortand		T	F4, F7
Strandhjejle		T	F4
Strandskade		T	F4
Stor regnspove		T	F4
Rødben		T	F4
Hvidklire		T	F4
Islandsk ryle		T	F4
Havørn		T	
Blå kærhøg		T	
Vandrefalk		T	
Kortnæbbet gås		T	

Grågåse	T	
Sandløber	T	F4

Bilag IV-arter:

Fortegnelse over i Danmark nuværende naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV (evt. blot som strejfgæster, markeret med "):

Dyrearter

Pattedyr

Alle arter af småflagermus (Microchiroptera spp.)
 Hasselmus (Muscardinus avellanarius)
 Birkemus (betulina)
 Odder (Lutra lutra)
 Marsvin (Phocoena phocoena)
 Alle andre arter af hvaler (Cetacea spp.)

Krybdyr

Læderskildpadde (Dermochelys coriacea)
 Uægte karett (Caretta caretta)"
 Bastardskildpadde (Lepidochelys kempii)"
 Europæisk sumpskildpadde (Emys orbicularis)
 Markfirben (Lacerta agilis)

Padder

Stor vandsalamander (Triturus cristatus)
 Klokkefrø (Bombina bombina)
 Løgfør (Pelobates fuscus)
 Løvfør (Hyla arborea)
 Spidssnudet frø (Rana arvalis)
 Springfrø (Rana dalmatina)
 Strandtudse (Bufo calamita)
 Grønbroget tudse (Bufo viridis)

Fisk

Snæbel (Coregonus oxyrhynchus)

Insekter

Bred vandkalv (Dytiscus latissimus)
 Lys skivevandkalv (Graphoderus bilineatus)
 Eremit (Osmoderma eremit)
 Sortpletet blåfugl (Maculinea arion)
 Grøn mosaikguldsmed (Aeshna viridis)
 Stor kærguldsmed (Leucorrhinia pectoralis)
 Grøn kølleguldsmed (Ophiogomphus cecilia)

Bløddyr

Tykskallet Malermusling (Unio crassus)

Planter

Enkelt månerude (Botrychium simplex)
 Vandranke (Luronium natans)
 Liden Najade (Najas flexilis)
 Fruesko (Cypripedium calceolus)
 Mygblomst (Liparis loeselii)
 Gul stenbræk (Saxifraga hirculus)
 Krybende sumpskærm (Helosciadium repens (= Apium repens))

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk